

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн	Рівень вищої освіти:	третій
Кафедра	Педагогіки та іноземної і української філології	Рік навчання	2
Галузь знань 02	Культура і мистецтво	Вид дисципліни :	Вибіркова
Спеціальність	022 Дизайн 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво; реставрація	Семестри	4

МОДЕЛЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Семестр 4 (весна 2021)

1 лютого – 20 лютого

Викладач	Єрмакова Тетяна Сергіївна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та іноземної і української філології
E-mail	yermakova2015@gmail.com
Заняття	Змішана форма навчання (ауд. 303а або дистанційно (он-лайн у Zoom та / або Microsoft Teams) за попередньою домовленістю у Telegram чаті)
	Четвер 13:00–14:35 (2 год.)
	П'ятниця 14:45–16:20 (2 год.) 16:30–18:05 (2 год.)
	Субота 13:50–14:30 (1 год.) 14:46–16:20 (2 год.)
Консультації	Середа 12.00–13.00, ауд. 301 (2 корпус)
Адреса	ауд. 301, поверх 3, корпус 2, вул. Мистецтв 6
Телефон	(057)706-02-46 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є визначені та узгоджені із групою години для консультацій (графік консультацій).

В умовах дистанційного навчання комунікація з викладачем відбувається через груповий чат в Telegram та створення відео-конференцій у Zoom та / або Microsoft Teams відповідно до розкладу занять та графіку консультацій групи.

Також можливим є надсилання листів електронною поштою, де: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено – АСП-МПД); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається – анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли

підписувати таким чином: *прізвище_завдання. Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – jpeg, pdf.*

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Єрмакова Т.С. Методичні рекомендації з дисципліни «Моделювання педагогічної діяльності» для аспірантів 2 курсу з підготовки докторів філософії. Харків: PrintHouse, 2020. 24 с.

2. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посібник / укладачі: В.І. Лозова, А.В. Троцько, О.М. Іонова, С.Т. Золотухіна; за ред. В.І. Лозової. Харків: Віровець А.П. «Апостроф», 2011. 408 с.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою навчальної дисципліни є отримання аспірантами знань про зміст, структуру, форми та організацію мистецької освіти, формування у них педагогічного способу мислення, набуття навичок постановки та вирішення педагогічних проблем у сфері мистецької освіти. **Завдання дисципліни:** поглиблення, розширення, інтеграція знань з педагогіки вищої школи, педагогічної майстерності, навчально-виховних технологій; сформувані в аспірантів вміння професійно-педагогічної самореалізації, а саме: розв'язувати педагогічні завдання, ситуації; формувати індивідуальний стиль науково-педагогічної діяльності; самостійно працювати з науковою літературою, пошуково-довідниковою системою Інтернет тощо; мобілізувати дослідницький потенціал на розробку та запровадження педагогічних технологій у закладі вищої мистецької освіти; виховання особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання ролі викладача, прагнення постійно займатися самонавчанням, саморозвитком та самовдосконаленням; формування у майбутніх фахівців обізнаності у методичному апараті мистецької педагогіки та особливостей професійної діяльності викладача мистецьких дисциплін; формування в аспірантів професійно-педагогічних умінь (конструктивних, організаційних, комунікативних, оцінних) в моделюванні навчального процесу, а також в організації та проведенні занять; розвивати творче, конструктивне мислення як основу новаторства, майстерності та професіоналізму.

КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА: здатність до організації та забезпечення навчального процесу, комунікації та взаємодії у міжкультурному просторі.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Організувати педагогічну взаємодію; моделювати навчальний процес з урахуванням міжкультурної специфіки аудиторій (ПРН 7).

2. Обирати оптимальні методи викладання матеріалу, планувати власну науково-педагогічну діяльність (ПРН 11).

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Організувати педагогічну взаємодію; моделювати навчальний процес з урахуванням міжкультурної специфіки аудиторій (ПРН 7).
2. Обирати оптимальні методи викладання матеріалу, планувати власну науково-педагогічну діяльність (ПРН 11).

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається розумінням й усвідомленням узагальнених теоретичних і практичних знань у галузі педагогіки вищої школи. Особливу увагу приділено загальній характеристиці педагогіки та особливостям застосування педагогічних технологій у закладах вищої мистецької освіти.

Дисципліна вивчається протягом одного семестру 2-го курсу (3 кредити ECTS, 90 навчальних години, в тому числі 27 годин – аудиторні лекційні й семінарські заняття та 63 години – самостійні). Всього курс має 2 модулі та 12 тем.

Зимовий семестр: 27 годин: 10 – лекції, 17 – семінарські заняття, 63 – самостійна робота.

МОДУЛЬ I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

Тема 1. Педагогіка вищої школи: структура, основні категорії.

Лекція

Тема 2. Розвиток і формування комунікативної компетенції суб'єктів навчально-виховного процесу.

Лекція

Тема 3. Педагогічна взаємодія учасників навчально-виховного процесу.

1. Система «викладач – студент».
2. Показники якості спілкування (діалог, взаємоповага, ціннісне ставлення).
3. Відображення «педагогічної взаємодії», «педагогічного спілкування», «педагогічних відносин» у навчально-виховному процесі.
4. Поняття «педагогічне спілкування». 5. Функції і завдання педагогічного спілкування. **Тема 4.** Формування та розвиток особистості студента.

Лекція

Тема 5. Структура та функції педагогічної діяльності.

Лекція

Тема 6. Педагогічні підходи до моделювання педагогічної діяльності.

1. Педагогічні підходи – сутність, види.
2. Компетентнісний, системний, акмеологічний підходи в системі освіти.

МОДУЛЬ II. ОСНОВИ ДИДАКТИКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 7. Дидактика вищої школи.

Лекція

Тема 8. Характеристика методів і форм навчання у вищій школі.

1. *Складові навчального процесу та їх характеристики: цілі навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання, визначення результатів навчання у термінах компетентностей.*

2. *Організаційні форми навчання.*
3. *Психолого-педагогічні аспекти мотивації навчання.*
4. *Активні і інтерактивні методи навчання у вищій школі.*
5. *Методи і засоби візуалізації навчальної інформації.*

Тема 9. Сучасні технології навчання у вищому закладі освіти.

1. *Поняття «педагогічна технологія».*
2. *Інноваційні технології активізації навчання у ЗВО.*
3. *Технологія дистанційного навчання.*
4. *Технологія модульного навчання.*
5. *Проблемне навчання у вищій школі.*
6. *Ігрові технології навчання.*
7. *Інтерактивні технології навчання.*

Тема 10. Технологія дизайн-мислення та розвиток емоційного інтелекту.

1. *Етапи технології дизайн-мислення.*
2. *Використання дизайн-мислення в освіті.*
3. *Складові емоційного інтелекту.*
4. *Особливості його розвитку.*
5. *Емоційна компетентність.*
6. *Емоційне вигорання.*

Тема 11. Сучасні онлайн платформи у навчанні особистості.

1. *Сутність онлайн платформ для навчання особистості.*
2. *Принцип діяльності платформ.*
3. *Види та функції платформ.*

Тема 12. Сутність і принципи процесу виховання.

1. *Особливості професійного виховання майбутніх фахівців.*
2. *Професійна спрямованість.*
3. *Формування професійно-важливих якостей.*
4. *Професійна свідомість.*

Тема 13. Розвиток пізнавальної активності студентів.

1. *Сутність і зміст пізнавальної діяльності студентів.*
2. *Психологічна характеристика розвитку пізнавальної діяльності особистості.*
3. *Пізнавальна самостійність студентів.*
4. *Мотив. Потреба. Інтерес.*
5. *Фактори, що впливають на продуктивність пізнавальної діяльності.*
6. *Формування вміння групування і перегрупування матеріалу, згортання і розгортання інформації, зіставлення, кодування, декодування і перекодування інформації.*

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних та семінарських занять. Практичні та лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота здобувача спрямована на завершення семінарських завдань. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за семінарськими темами дисципліни. Дисципліною передбачено виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ).

Система оцінювання має накопичувальний характер, а саме отримання певного балу за кожен тему дисципліни (семінар, ІНДЗ).

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання заліку необхідним є пройти проміжний контроль у формі поточної перевірки процесу самостійної роботи, а також представлення доповіді (ІНДЗ) на запропоновану викладачем тему й складання термінологічного словника та відповідне їх оформлення. Накопичувальний мінімальний бал складає 40 (25 балів за доповідь та 15 балів за словник).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)		Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+	98–100	задовільно	64–74	D
			A	95–97		60–63	E
			A-	90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B			незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C					

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як аспірантам, так і викладачу. За необхідності аспірант має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім іспиту), якщо заняття проходить в аудиторії, чи увімкнути камеру та вимкнути звук (включити за вимогою викладача), якщо дистанційно. У разі відрадження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з аспірантами. Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Аспірант повинен виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану. В обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом. У разі неможливості з поважних причин відвідати заняття проінформувати викладача. Якщо аспірант пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та у день консультації відповісти тезово на ключові питання з теми. Аспірант повинен виконати індивідуальне науково-дослідне завдання, тестовий контроль та інші роботи, що визначені робочим планом навчальної дисципліни. Обов'язком є присутність аспіранта на проміжному контролі та заліку.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Аспіранти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час проміжного контролю помічено списування, аспірант втрачає право отримати бали за тему.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichnadobrochesnist-325783.html> <https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Години	Рубіжний контроль	Деталі
04.02	1	лекція	Педагогіка вищої школи: структура, основні категорії.	2		Оглядова лекція.
05.02	2	лекція	Розвиток і формування комунікативної компетенції суб'єктів навчально-виховного процесу.	2		Оглядова лекція.
05.02	3	семінар	Педагогічна взаємодія учасників навчально-виховного процесу.	2	Тезові відповіді на запитання	
06.02	4	лекція	Формування та розвиток особистості студента.	3		Оглядова лекція.
11.02	5	лекція	Структура та функції педагогічної діяльності.	2		Оглядова лекція.
12.02	6	семінар	Педагогічні підходи до моделювання педагогічної діяльності.	2	Тезові відповіді на запитання	
12.02	7	лекція	Дидактика вищої школи.	2		Оглядова лекція.
13.02	8	семінар	Характеристика методів і форм навчання у вищій школі.	3	Тестовий контроль за темами 1-6. Тезові відповіді на запитання	Письмовий тестовий контроль

18.02	9	семінар	Сучасні технології навчання у вищому закладі освіти.	2	Тезові відповіді на запитання	
19.02	10	семінар	Технологія дизайнмислення та розвиток емоційного інтелекту.	2	Тезові відповіді на запитання	
19.02	11	семінар	Сучасні онлайн платформи у навчанні особистості.	2	Тезові відповіді на запитання	
20.02	12	семінар	Сутність і принципи процесу виховання.	2	Тезові відповіді на запитання	
20.02	13	Семінар	Розвиток пізнавальної активності студентів.	1	Тезові відповіді на запитання.	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
3	Тезові відповіді на запитання з теми «Педагогічна взаємодія учасників навчально-виховного процесу».	5
6	Тезові відповіді на запитання «Педагогічні підходи до моделювання педагогічної діяльності».	5
8	Тестовий контроль за темами 1-6.	10
8	Тезові відповіді на запитання «Характеристика методів і форм навчання у вищій школі».	5
9	Тезові відповіді на запитання «Сучасні технології навчання у вищому закладі освіти».	5
10	Тезові відповіді на запитання «Технологія дизайн-мислення та розвиток емоційного інтелекту».	5
11	Тезові відповіді на запитання «Сучасні онлайн платформи у навчанні особистості».	5
12	Тезові відповіді на запитання «Сутність і принципи процесу виховання».	5
13	Тезові відповіді на запитання «Розвиток пізнавальної активності студентів».	
ІНДЗ	Презентація доповіді на тему «Ціннісні орієнтації та мотивація творчої активності студентів творчих спеціальностей» / Термінологічний словник арт викладача	25 / 15
	Залік	10
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали	Критерії оцінювання
------	---------------------

	0–20	0–30	
A+	20	30	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	17–19	27–29	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	26	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–15	20–25	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	10–19	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	6–9	Аспірант не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–5	Аспірант в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

Оцінюванню підлягають завдання семінарського заняття, проміжний контроль та виконання й презентація індивідуального науково-дослідного завдання. У результаті виставляється загальна оцінка з кожної теми семінарського заняття та індивідуального науково-дослідного завдання.

Оцінка за семінарські заняття (за кожен тему) складає 5 балів. Загальна максимальна кількість – 50 балів. У випадку, коли завдання до семінарських занять виконуються не своєчасно без поважної на те причини, максимальна оцінка за тему знижується і складає 3 бали.

В оцінці теоретичних знань аспірантів враховуються наступні моменти: достатність об'єму відповіді (повна, недостатньо повна, неповна); ґрунтовність обізнаності з основними поняттями, принципами, законами, правилами; зрозумілість основного завдання запитання; логічність викладу матеріалу; обґрунтованість основних положень власних міркувань; нетрадиційність підходу до викладу відповіді; уміння інтегрувати та диференціювати знання.

Після вивчення перших шести тем (Модуль I) дисципліни аспірант повинен написати проміжну контрольну роботу (тестовий контроль) за пройденими темами з подальшим обговоренням результатів на наступному занятті. За змістом тестовий контроль включає перевірку розуміння та запам'ятовування аспірантом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, а також завдань самостійної роботи.

Оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання складає 40 балів. Воно є обов'язковим до виконання. В оцінці ІНДЗ завдання враховується здатність аспіранта: усвідомлювати вимогу завдань; перекладати їх на мову наукових понять; застосувати

принципи, закономірності, правила для вирішення конкретних завдань; логічно і аргументовано викладати суть власних суджень і рішень. Максимальна оцінка за дисципліну складає 100 балів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.

2. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / укл. М.Ф. Степко, Я.Я. Болубаш, К.М. Левківський, Ю.В. Сухарніков. Київ: Вид-во НМЦВО МОНУ, 2004. 24 с.

3. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2007. 237 с.

4. Нагаєв В.М. Університетська освіта: навчальний посібник. Харків: Смугаста типографія, 2015. 218 с.

5. Чернілевський Д.В. Педагогіка вищої школи. Київ – Вінниця: Глобус-Прес, 2010. 364 с.

Додаткова література:

1. Вахович І., Іщук Л., Пиріг С. Стан і проблеми вищої освіти в Україні. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. №1. С.63-70.

2. Власова О.І. Педагогічна психологія. Київ: Либідь, 2005. 400 с.

3. Єрмакова Т.С. Адаптація дітей з особливими освітніми потребами до умов інклюзивного середовища. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. № 2. 2019. С. 24-30.

4. Єрмакова Т.С. Формування здоров'язберігаючого навчального середовища: зарубіжний досвід та перспективи для України. *Problemy nowoczesnej edukacji*. 2017. С. 7072.

5. Єрмакова Т.С., Корнейко Ю.М. Використання хмарного сервісу Google Classroom у навчанні іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 28, 2020, с. 62-65. doi: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/28.11>

6. Загальноєвропейський простір вищої освіти – досягнення цілей: Комюніке конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти, м. Берген, 1920 травня 2005 р.. *Освіта України*. 2005. № 50. С. 5.

7. Згуровський. М. Основні завдання вищої освіти України щодо реалізації принципів Болонського процесу та забезпечення вимог сфери праці. *Вища школа*. 2004. № 5–6. С. 54-61.

8. Зміст і сутність педагогічної діяльності / О.Г. Романовський, О.С. Пономарьов, С.М. Пазиніч та ін. Харків: НТУ «ХП». 2007. 228 с.

9. Концепція розвитку професійної освіти і навчання в Україні. URL: <http://osvita-dnepr.com>

10. Лозова В.І. Цілісний підхід до формування пізнавальної активності школярів. Харків: «ОБС», 2000. 164 с. 11. Національна Доктрина розвитку освіти. *Освіта*. 2002. 24 квітня –1 трав. С. 2-4.

12. Національна Програма виховання студентської молоді в Україні. URL:

<http://osvita.ua/legislation>

13. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 рр. URL: <http://www.mon.gov.ua/>

14. Ніколаєнко С. Вища освіта і наука – найважливіші сфери відповідальності громадського суспільства та основа інноваційного розвитку. *Освіта України*. 2005. № 24. С. 4-8.

15. Partola V.V., Starikova L.P., Yermakova T.S. Peculiarities of implementation of education of future primary school teachers on dual education. Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School: monograph / edit. I. F. Prokopenko, I. M. Trubavina. Prague, OKTAN PRINT s.r.o., 2020. Pp. 475-484.

16. Yermakova T.S. The ways of formation health saving educational environment for schoolchildren in Ukraine. *Problemy kultury fizycznej – aspekty ekonomiczne, prawne, pedagogiczne*. Bydgoszcz: Akademia Nauki i Sportu, 2017. С. 48-52.

17. Yermakova T.S., Podolski A. Pedagogical approach to the development of art therapy – a review. *Arch Budo*. 2019. Vol. 15. P. 171-179.